

Η ΠΑΛΗΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΝΑΖΗ

Ραδιοφωνική Έκπομπή διά
τὴν 20ην Ἰουνίου 1971
ἡμέραν ΚΥΡΙΑΚΗΝ
καὶ ὥραν : 21.45-22.15

1203

Τὴν ἔκπομπὴν παρουσιάζουν ὁ ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ καὶ ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ. Τραγουδοῦ ἡ ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μιά παράλειψι, ἀγαπητέ μου Γιάγιο, πού ἔχομε κάνει στίς ἐβδομαεῖες μας συναντήσεις, μᾶς τὴν ὑπενθυμίζει ἓνας ἀνώνυμος ἀκροατής μας.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δέν φαντάζομαι νά εἶναι ἡ μόνη. Πιστεύω ὅτι πολλὰ γεγονότα, πολλές συνήθειες τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς θά ἔχωμε παραλείψει.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στὴν πραγματικότητα δέν πρόκειται περί παραλείψεων. Ἀπλῶς δέν ἔχομε ἀναφέρει πράγματα, γιατί δέν ἔφθασε ἀκόμα ἡ ὥρα τους. Κι' αὐτός ὁ ἀνώνυμος ἀκροατής, μᾶς ὑπενθυμίζει τὰ παπούτσια

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τὰ παπούτσια ; Δηλαδή ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σήμερα Γιάγιο μου, στὴν σημερινή μας ἐποχή, όταν θέλῃς ν' ἀγοράσῃς ἓνα ζευγάρι παπούτσια, πηγαίνεις σ' ἓνα ὁποιοδήποτε μαγαζί, ἢ εἰδικῶς ὑποδηματοποιεῖον ἢ γενικώτερα κατάστημα ἀνδρικῶν εἰδῶν καὶ δοκιμάζεις καὶ διαλέγεις ὅ τι παπούτσι θέλεις, ὅ τι χρῶμα θέλεις, ὅ τι σχέδιο θέλεις...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἔτοιμο. Δέν χωρᾶ ἀμφιβολία ὅτι τό ἐτοιματζίδικο εἶναι μιά μεγάλη σύγχρονη εὐκολία. Στά παλαιά χρόνια τί γινότανε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μόνον παραγγελία. Ἔτοιμο παπούτσι δέν ὑπῆρχε, δηλαδή όταν λέμε ὅτι δέν ὑπῆρχε τό ἐτοιματζίδικο, ἐννοοῦμε ὅτι δέν ἦτανε οὔτε σέ κοινή χρῆσι, οὔτε καί σέ ὑπόληψι βέβαια.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί πώς γινότανε ἡ παραγγελία ; "Οχι πώς δέν τό ξέρω ἐγώ, μά γιά νά τό ἀκούσουν καί οἱ νεώτεροι ἀπό τούς ἀκροατές μας.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὑποδηματοποιεῖτα, ὑπῆρχαν βεβαία πολλά στήν Ἀθήνα. Τά καλά δμως παπουτσιδία, τά φημισμένα, ἦτανε τοῦ Σιαρδιάνου στήν Στοά Ἀρσακείου, τοῦ Μουγερ στήν ὁδόν Σταδίου, τοῦ Γεωργάτου πάλι στήν Σταδίου, τοῦ Σιαδά ἀνω ἀπό τό Ἀρσάκειο πού φημιζότανε γιά τά τολμηρά του σχέδια καί τό περίφημο τοῦ Μπέη, μέ τήν ξακουσμένη διαφημιστική του φράσι πού ἔμεινε σάν παροιμία στά χρόνια μας : "Ενας εἶναι ὁ Μπέης ! Τώρα θέλεις νά μάθης πώς γινότανε ἡ παραγγελία ; Πήγαινε ὁ πελάτης ἢ ἡ πελάτισσα στόν παπουτσή τῆς ἐκλογῆς του καί τῆς συνηθείας του κυρίως, ἔβγαξε τό δεξιό του παπούτσι καί ὁ ὑποδηματοποιός, ἄπλωνε ἀπό κάτω ἀπό τό πέλμα ἓνα χονδρό βιβλίο μέ λευκό χαρτί καί μ' ἓνα μολύβι, ἐσχδιάζε τήν περιφέρεια τοῦ ποδιοῦ : τό μπροστινὸ μέρος τοῦ πέλματος, τήν καμάρα μέ τούς ἀστραγάλους καί τά λοιπά...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναί μπράβο, τό θυμᾶμαι κι' ἐγώ αὐτό. Θυμᾶμαι μάλιστα ὅτι μερικὲς γυναῖκες, ὅταν τό μολύβι τοῦ παπουτσή ἐσχεδίαζε τήν περιφέρεια τοῦ ποδοῦ, μῆζανε τίς φωνές : Μή καλῆ... γαργαλιέμαι...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναί ναί ναί... Τό θυμᾶμαι κι' ἐγώ αὐτό.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ὑστερα ἡ παραγγελία ἔμπαινε στό δεύτερο μέρος τῆς. Τήν ἐκλογή τοῦ δέρματος. Ὁ παπουτσή, κατέβαζε τά δέρματα ἀπό ἓνα ράφι : Ὅριστε μαντάμ, διαλέξτε : Σεβρώ βερνί, τελατίνι, ἀδιάβροχο, λουστρίνι, συέντ. Ἡ κυρία διάλεγε, χαιδεύε τά δέρματα καί ἔλεγε : Θά ἤθελα ἓνα σεβρώ βερνί, μά ὄχι σ' αὐτό τό χρῶμα... Πρόθυμος ὁ παπουτσή κατέβαζε ἀπό τό ράφι ἄλλα χρώματα, ἄλλα δέρματα καί ἐρωτοῦσε ἡ κυρία : Εἶναι εὐρωπαϊνά ; Μά τί λέτε μαντάμ ; Ἑλληνικό δέρμα θά σᾶς δώσω ; Αὐτά ἐδῶ εἶναι σουηδίας, αὐτά γαλιανά, αὐτά ἐδῶ βιεννέζικα. Ὅριστε καί οἱ σφραγίδες τους ἀπό πίσω...

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί μετά τήν έκλογή του δέρματος, ό παπουτσης έκοβε μιά λου-
ριδίτσα από τό δέρμα καί τήν καρφίτωνε στό φύλλο του χαρ-
τιού όπου είχε σχεδιάσει τήν περίμετρο του ποδιού καί ή πα-
ραγγελία έμπαινε στό τρίτο της στάδιο...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ 'Υπήρχε καί τρίτο στάδιο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τών συνεννοήσεων. "Ελεγε ή κυρία : Προσέξτε νά γίνουν καλά
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μείνατε ήσυχη μαντάμ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νά μή μέ στενεύουν...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Νά τί λέτε τώρα ; Πρώτη φορά σ'ας κάνω παπούτσια ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ξέρετε, τό άριστερό μου πόδι έχει μιά μικρή διαφορά από τό
δεξί.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τό ξέρω, μαντάμ, τό ξέρω. 'Αφού σ'ας έχω κάνει καλαπόδι σιρό
σας.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καλά πού τό θυμήθηκες Γιαγίω. 'Υπήρχε καί αύτή ή περίπτωση.
Τά καλά παπουτσιδκια, για νά περιποιηθούνται τούς τακτικούς
πελάτες, είχανε του καθενός τά ιδιαίτερα καλαπόδια. Καί
ύστερα άρχιζε τό παζάρι...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Γινότανε καί παζάρι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Αν γινότανε παζάρι ; Ρωτούσε ή πελάτισσα : Πόσο θά μου τά
κάνετε κύριε Ζαχαρία ; Ζαχαρίας λεγότανε ό μακαρίτης ό Σκαι
δικος της στοās 'Αρσανείου. Τόν θυμάμαι ακόμη τόν Ζαχαρία.
"Ητανε ένας ροδοκόκκινος γεροντάκος, άσπρομάλλης σαν μπαμπά
κι, χαριτωμένος καί ε υγενέστατος. 'Αντούσε λιγπόν ό Ζαχα-
ρίας : Δεκαοκτώ δραχμές μαντάμ...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Επ'άναστατούσε ή κυρία : Δεκαοκτώ δραχμές ; Δέν είμαστε καλά
Δεκαοκτώ δραχμές ; Δέν είναι πέντε μήνες πού τά πλήρωσα
δώδεκα δραχμές...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μά στό άνα εταξύ τά δερματα πήρανε αύξησι μανταμ. 'Ορίστε,
βλέπετε αύτό τό ζευγάρι τά μορντορέ γοβάκια ; Τά πληρώνει
κυρία Καλλιγ'α είκοσι δύο δραχμές.
- ~~ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ~~ Μά ή κυρία Καλλιγ'α μπορεί νά τά χη μπόλκια καί νά τά πετάη

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τέλος πάντων μαντάμ, γιά σ'ας πού είσατε πελάτισσά μου θά κόψω μιá δραχμή. Δεκαεπτά δραχμές θά μου δώσετε...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί ή πελάτισσα Ήφευγε εύχαριστημένη γιατί μπόρεσε νά κάνη παζάρι καί νά πετύχη Ήπιτωσι μιáς δραχμής ήμωσ νομίζω άγαπητέ μου Δημήτρη πώς είσαι λίγο ύπερβολικός στίς τιμές. Ύπερβολικός σέ φτήνεια έννοώ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βιατί Ύπερβολικός ; Νά λάβης ύπ'ΰφι σου Γιάγιο, ότι εκείνη τήν έποχή, μόλις έξήντα χρόνια πρίν, γύρω στά 1910, ένα κοστούμι άνδρινό άπό έγγλέζικο ύφασμα, έκόστιζε μέ τά ραφτινά του μαζί, 99 δραχμές. Ούτε καν ένατό. Ένενηντα έννέα σέ μεγάλο ράφτη, τόν Παπαϊωάννου, πατέρα τής γνωστής πιανίστριας κυρίας Μαρίας Παπαϊωάννου Κορρμουζίου, ή στόν περίφημο ~~δερμάτι~~ έμποροράπτη τής έποχής τόν Κονταράτο. Στά 1918, τόν καιρό του άποκλεισμού τής Έλλάδος άπό τούς στόλους Άγγλίας καί Γαλλίας, όταν έλειφαν τά τρόφιμα όλοσχερώσ, παρετηρήθησαν οί πρώτες μεγάλες αύξήσεις στά είδη καί κυρίως στά παπούτσια διότι μέ τόν έμπορινό άποκλεισμό, δέν έρχόντουσαν δέρματα άπό τό έξωτερικό. Καί γι'αυτήν τήν αύξησι τών δερμάτων έχομε ένα περίφημο ντοκουμέντο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ύπάρχει καί ντοκουμέντο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καταπληκτικό καί πειστικώτατο. "Όμως δέν θά τό πούμε τώρα. "Ας κάνωμε ένα μικρό μουσικό διάλειμμα μέ κανένα τραγοϋδι τής φτηνής εκείνης έποχής.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καμμία αντίρρησης. Καί θά παρακαλέσωμε τήν Κλειώ νά μ'ας πη ένα πολύ παλιό φαγοϋδι : Δέν είναι έδω τά μάτια ~~ε'άγαπώ~~^{μω}...
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Δέν είναι έδω - τά μάτια ~~ε'άγαπώ~~^{μω}...
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Άνυπομονώ νά μου πης τό περίφημο ντοκουμέντο πού έχεις γιά τίς τιμές τών ύποδημάτων.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θά σου τό πω τώρα άμέσως. Είναι ένα τραγοϋδι, έπιθεωρήσεως.

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τραγουδι επίθεωρήσεως ; Νούμερο δηλαδή ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακριβώς, ένα κωμικό νούμερο επίθεωρήσεως στά 1918, έδω και πενήντα τρία χρόνια. "Έβγαινε στην σιηνή ένας κωμικός, μαπαρίτης τώρα, ο Νέστωρ Κούρτελης, κρατώντας ένα ζευγάρι χειλιοπαλωμένα και έτοιμόρροπα ~~παπούτσια~~ ^{παπούτσια} στό χέρι του και περπατώντας μέ τίς κάλτσες. "Έλεγε στό τραγουδι του ότι είχε γυρίσει δλα τά παπουτσιδίνα γιά νά βάλη σόλες στά παπούτσια του μά τά δέρματα ήταν τόσο ακριβά πού δέν τί αποφάσιζε. Διάβασε όμως τούς στίχους του τραγουδιού Γιάγιο, γιά νά πεισθούν και όσοι μάς άκουνε.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ (Διαβάζει) Κρατώντας τά παπούτσια μου στό χέρι
έβγηκα ένετ, κατά τό μεσημέρι
νά τά μπαλλώσω άν ήταν δυνατό
γιά νά μπορώ κι'έγώ νά περπατώ.
Ευρέθηκα κατά στραβού διαβόλου
ένετ στό τέρμα της όδου Αιόλου
και μπαίνω μέσα σ'ένα μαγαζί
και μέ κοιτούσαν όλοι σαν χαζοί...

Και ξέρετε τί μου ζήτησαν γιά σόλες ; 'Εριτζούμ εΐκοσι-μία,
έριτζούμ εΐκοσι δύο, έριτζούμ εΐκοσι τρία και μισό...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κατάλαβες δηλαδή Γιάγιο ; Εΐκοσι τρεις δραχμές του ζήτησανε γιά
σόλες. Και συνεχίζει ο φουναρής τίς περιπέτειές του.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τά παίρνω και τά πάω στόν Γεωργάτο
του λέω : Νά μου βάλης έναν πάτο
νά φτιάξης τό τακούνε τό στραβό
και βάλε και δυό φόλες άρνουβώ.
Και ο Γεωργάτος ζάρωσε τά φρύδια
και μου 'πε : Πέταξέ 'τα στά σπουπίδια
γιατί νά στά μπαλλώσω άν ποθής
νά πās ολόκληρος νά πουληθής.

Και του έζήτησε : 'Εριτζούμ τριάντα μία, έριτζούμ τριάντα
δύο, έριτζούμ τριάντα τρία και μισό...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Και τελικά καταλήγει στόν Μπέη, τόν άσσο υποδηματοποιό της
έποχής.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Τά πάω εἰς τόν Μπέη καί τά δείχνω
 κι' αὐτός ἀφοῦ τά κοίταξε στόν λύχνο
 ὁ Μπέης, πού 'ναι ἀλήθεια κολοσσός,
 ἐζάρωσε καί ἔμεινε μισός!

Τοῦ λέω : Πάρε/αὐτά τά ὑποδήματα
 πού εἶναι τῆς πεζοπορίας θύματα
 καί μπάλλωσέ 'τα λίγο τεχνικά,
 ἀλλά παρακαλῶ συμπερτινά.

Κι' ὁ Μπέης τοῦ ἀποκρίθηκε : Ἐριτζούμ πενήντα μία, ἔριτζούμ
 πενήντα δύο, ἔριτζούμ πενήντα τρία καί μισό...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Βλέπεις λοιπόν ὅτι γύρω στά 1918 τί αὔξησι πήρανε τά δέρματα
 καί φυσικά τά παπούτσια. Ὅμως μέσα σ' ὄλους αὐτούς τούς ὑποδη-
 ματοποιούς, ὑπῆρχε κι' ἕνας πρωτοπόρος : ὁ Ρηγόπουλος, ὁ πρῶ-
 τος τῆς Ἀθήνας πού εἶχε τήν ἔμπνευσι νά φτιάνη καί νά πουλᾷ
 ἔτοιμα ὑποδήματα. Οἱ διαφημίσεις του διαβαζόντουσαν παντοῦ :

ΕΤΟΙΜΑ ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ. ΟΔΟΣ ΑΙΟΛΟΥ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Διαφημίσεις στίς ἔφημερίδες βέβαια...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ὅχι. Ἡ ἔφημερίδα δέν ἦτανε ἀκίβδη καθιερωμένη γιά μεγάλες
 ρεκλάμες. Μόνο μικρές ἀγγελίες δημοσιεύανε συχνά. Ἡ μεγάλη
 διαφήμιση γινότανε σχεδόν δωρεάν...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Δωρεάν, πῶς δηλαδή ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Βλῖπα σχεδόν δωρεάν, στίς ἀθηναϊκές μάντρες.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Στίς μάντρες ; Ὑπῆρχαν μάντρες στήν Ἀθήνα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Τί νομίζεις Γιάγκο μου ; Ὅτι ἔξηντα χρόνια πρίν, ἡ Ἀθήνα ἦ-
 τανε τόσο πυκνά κτισμένη ὅπως καί σήμερα ; Σκέψου ὅτι στήν
 ὁδόν Πατησίων, ὑπῆρχαν ὀλόκληρα τετράγωνα χωρίς σπίτια. Ἀπέ-
 ναντι στό Μουσεῖον, λόγου χάριν, ἐκεῖ ὅπου ἠφώνεται σήμερα τό
 ξενοδοχεῖον Ἀκροπόλ, ἦτανε ἕνα ἀπέραντο οἰκόπεδο, μαρμαράδιο
 μέ μιά μάντρα πού τήν ἀσβεστῶνανε κιάτασπρη διάφοροι αὐτοσχέδιο
 διαφημισταί καί γράφανε ἐπάνω μ' μεγάλα μαύρα φράγματα : Ἐτοι-
 μα ὑποδήματα Ρηγοπούλου ἢ Περιοδικόν Παρνασός ἢ καί τό συνηθέ-
 στερο ἀπ' ὅλα : Κηλεπίδεςμοι Προμπονά.

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Νά λοιπόν πού μάθαμε καί τόν πρωτοπόρο στά έτοιμα παπούτσια, τόν Ρηγόπουλο. Ένα όμως δέν καταλαβαίνω : Οί άθηναίοι πού ήτανε συνηθισμένοι στην παραγγελία, πηγαίνανε ν' αγοράσουν καί έτοιμα παπούτσια :
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι κι' αυτό ήτανε τό μυστικό της έπιτυχίας του Ρηγόπουλου. Δέν στηριζότανε σέ πελατεία άθηναίικη ό Ρηγόπουλος, αλλά στους έπαρχιώτες καί ξέρεις γιατί ; "Όταν έδινες μιá παραγγελία για ένα ζευγάρι παπούτσια, ήθελες δέκα καί δεκαπέντε μέρες για νά τά πάρης. 'Ο έπαρχιώτης έμπορος πού έρχότανε για δύο τρεις μέρες στην 'Αθήνα νά κάνη τά φώνια του, δέν προλάβαινε νά παραγγείλη παπούτσια καί νά τά παραλάβη. "Ηθελε όμως νά φορέση παπούτσι άθηναίικο...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μάλιστα, τώρα μπήκα στό νόημα. Πήγαινε λοιπόν ό έπαρχιώτης στού Ρηγόπουλου καί αγοράζε ένα δυό ζευγάρια έτοιμα παπούτσια καί έκανε τήν φιγοδρα του όταν γύριζε στόν τόπο του.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Έτσι εδναι καί θά σοϋ πω μάλιστα καί ἄλλη μιá λεπτομέρεια πιο χαρακτηριστική, μά θά ποϋμε πρώτα κανένα τραγουδι.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τήν Περδιοϋλα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ποιά είναι ή Περδιοϋλα ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Ένα από τά πιο χαριτωμένα λαϊκά τραγούδια της παληής έποχής. 'Η κλειώ μας θά τήν θυμίση.
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) 'Η Περδιοϋλα.
- Δέν σοϋ τό 'πα περδιοϋλα Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ωραία ήτανε ή Περδιοϋλα... Καί τώρα, θά σοϋ μιλήσω για τήν χαρακτηριστική λεπτομέρεια στό ζήτημα των παπουτσιών. Οί περισσότεροι έπαρχιώτες πού αγοράζαν παπούτσια στού Ρηγόπουλου, τά θέλανε τριζάτα...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί νά θέλανε : Τριζάτα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναι, νά περπατοϋν καί τά παπούτσια νά τρίζουν.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί λές βρέ άδελφέ... Τό καταλαβαίνω όμως για ποιόν λόγο.

Ἱστορία ἐπιδείξεως. Θέλανε νά προκαλοῦν τήν προσοχή τῶν συμπολιτῶν τους. Περπατούσανε καί τρίζανε τά παπούτσια, ὅποτε καθέννας θά τ' ἀκουγε...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί φώναζε μάλιστα. Μέ γειά τά πατούμενα κύρ' Ἀναστάση...

Στήν Ἀθήνα τά πήρες ;

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Στήν Ἀθήνα, στοῦ Ρηγόπουλου...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μέ ὑγεία κύρ' Ἀναστάση. Αὐτά παληά κι' ἄλλα καινούργια

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Σπολλά 'τη.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅμως σάν πολύ δέν φωνάζουνε ; Μπᾶς καί τά 'χεις ἀπλέρωτα ;

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Αὐτό ἦτανε τό παλαιό ἀθηναίϊκο ἄστεϊο γιά τά τριζάτε παπούτσια.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅμως ἐμεῖς οἱ σύγχρονοι ἀθηναῖοι, πρέκει νά 'χωμε μιά εὐγνωμοσύνη στήν μακαρίτη τόν Ρηγόπουλο...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Γιατί ; Ἐπειδή ἦτανε ὁ πρωτοπόρος στά ἔτοιμα ὑποδήματα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅχι γι' αὐτό, μά γιατί μᾶς κληροδότησε ἕναν ἀπόγονο πού μᾶς διασκεδάζει.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μᾶς διασκεδάζει ; Μή μου πῆς ὅτι ὁ ἠθοποιός ὁ Κώστας Ρηγόπουλος εἶναι ἀπόγονος τοῦ ὑποδηματοποιοῦ...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐγγονός του. Ὁ κωμικός ὁ Ρηγόπουλος, ὁ Κώστας, ὁ σύζυγος τῆς Κάκιας Ἀναλυτῆς, εἶναι γυιός τοῦ Φανούριου τοῦ Ρηγόπουλου πού πέθανε ἐδῶ καί λίγα χρόνια καί ὁ ὁποῖος ἦτανε γυιός τοῦ Ρηγόπουλου τοῦ παπουτσή, τοῦ παλαιοῦ Ἀθηναίου πού λαυσάρισε τά ἔτοιμα ὑποδήματα...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί ἔγινε ἀφορμή νά ἀπλουστεύσῃ ἡ διαδικασία τῆς παραγγελίας τῶν υποδημάτων. Γιὰ σιέφου τί γινότανε σέ χρόνια παλαιότερα. Παράγγελνες ἕνα ζευγάρι παπούτσια καί ὅταν πήγαινες νά τά φορέσῃς τά εὕρισκες ὅτι σέ στενεύανε... Ἐπρεχε ὁ ἀθηναῖος στόν παπουτσή του : Κύρ' Ζαχαρία, μέ στενεύουνε...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σέ στενεύουνε αὐτά τά παπούτσια ; Δέν εἶναι δυνατόν...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί ὅμως μέ στενεύουνε. Δέν μπορῶ νά περπατήσω...

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μά πώς γίνεται αυτό ; 'Εγώ βλέπω ότι σου έρχονται σάν γάντια.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Αυτό είναι τό καιό. Μου έρχονται σάν γάντια ένω έγώ θέλω νά μου έρχονται σάν παπούτσια... Τώρα τί γίνεται ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ο ύποδηματοποιός έβλεπε ότι ο πελάτης είχε δίκαιο και άναγκασότανε νά βρη μά λύσι : Νά φτιάξωμε άλλα...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πότε κύρ' Ζαχαρία ; 'Εγώ φεύγω αύριο γιά ταξίδι...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νά τά βάλω στό καλαπόδι δυό τρεις μέρες...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ποιές δυό τρεις μέρες ; Φεύγω αύριο σου λέω...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κάτι τέτοια πού γινόντουσαν φαίνεται ταυτινά, άναγκάζανε τούς άθηναίους νά στρ'φονται πρός τά έτοιμα και σιγά σιγά τά έτοιματζίδικα πληθαίνανε, γιά νά γίνουν στά χρόνια μας μόνιμη και ίκανοποιητική κατάστασις...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί μόνο τά παπούτσια ; Γιατί δέν μιλάς γιά τά πουκάμισα ; Μπορούσε κανείς ν'άγοράση έτοιμο πουκάμισο στά παλαιά χρόνια ; Μόνο μέ παραγγελία. Καί σέ ρωτούσε ο πουναμισαής : Τί κολλάρο φοράτε ; "Ελεγες τόν αριθμό σου : Τριάντα έννέα. Τό έσημείωνε ο πουναμισαής, γιατί έπρεπε τό ~~μίστι~~ στενό λουριδάκι του λαιμού νά είναι έφαρμοστό μέ τό κολλάρο, γιατί άν έκανε μικρές πτυχές, σου πονούσε ο λαιμός σου.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί τό κολλαριστό κολλάρο ; "Άλλη τραγωδία κι'αυτή... Καί τά κολλαρισμένα μανικέτια ; "Άλλος μελάς. "Ήτανε ζήτημα άνδρικής αξιοπρεπείας νά έχης κολλάρο και μανικέτια πάντα φρεσκοκολλαρισμένα. Πολλοί φορούανε μανικέτια προσθετά και όχι ραμένα στά μανίκια του ύποκαμίσου. Καί όταν τυχόν τεντώνανε τό χέρι τους, έφευγε τό κολλαρισμένο μανικέτι. Κωμικότατο τό θέαμα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Σήμερα μάς φαίνεται τόσο άπλό τό άνδρικό ντύσιμο πού άποροϋμε πώς δέν είχανε σκεφθει αυτές τίς ε ύκολίες στά παλαιά χρόνια.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νά πού δέν τίς είχανε σκεφθει. Θυμάσαι τά άνδρικά νυχτικά ;

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πώ πώ, τί μου θύμισες καημένε Δημήτρη ; Πολύ γελοῖος ἦτανε ἕνας ἄνδρας μέ τό νυχτικό του. Νά βλέπης ἕναν κοτζάμ κρεμανταλά νά φοράη μιᾶ μακρυᾶ πουκαμίσα πού ἔφτανε ὡς τοῦς ἀστραγάλους...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί ἀπό κάτω, νά φαίνεται καί τό ἄλλο μακρύ ἐσώρρουχο μέ τά κορδόνια του. Πολύ γελοία ὑπόθεσις.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Αὐτό ὅμως εἶναι τό παράξενο. Ἐνώ τό ντύσιμο τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τό βλέπομε σάν γελοῖο, τά τραγοῦδια τῆς ἴδιας ἐποχῆς, τ'ἀκούμε μ'εὐχαρίστησι.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μαντεύω ὅτι κάποιο παλαιό τραγοῦδι θά θυμήθηκες πάλι.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναί, τήν Φασινσιόν. Ἐνα περίφημο γαλλικό βάλς κάπως μεταγενεστερο βέβαια ἀλλά πού ὅχι μόνο ἔκανε θραῦσι στήν ἐποχή του, μά πού ἀφοῦ εἶχε λησμονηθεῖ μερικᾶ χρόνια, ξαναγύρισε καί ἔκανε καινούργια ἐπιτυχία παγκόσμια.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναί ναί, τήν Φασινσιόν. Τήν θυμᾶμαι καί θά τήν ἀκούγα πολύ εὐχαρίστως.
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Τό Βάλς : Φασινσιόν.
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μιᾶ καί μιλήσαμε γιά τά παληά πουκάμισα καί τά παληά κολλαρισμένα κολλάρα, θυμᾶσαι Γιάγιο μιᾶ μόδα γύρω στά 1910, μέ κολλάρα καί μανικέτια ἀπό σκληρό καουτσούν ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δέν τήν θυμᾶμαι βέβαια, μά ἔχω ἀκούσει νά γίνεται λόγος γι' αὐτήν πολλές φορές.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί ἀπαίσια μόδα ἦτανε αὐτή ; Ἦτανε μόδα ἀνάγκης, γιατί τό κολλαρισμένο κολλάρο, μέ λίγο ἰδρώτα καί βρώμιζε ἀμέσως καί μαλάκωνε ἀπελπιστικά. Ἦρθανε τότε λοιπόν ἀπό τήν ~~ἰταλία~~ Ἰταλία, κολλάρα καί μανικέτια ἀπό σκληρό λευκό γυαλιστερό καουτσούν πού δέν εἶχανε ἀνάγκη ἀπό πλύσιμο...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πῶς δέν εἶχανε ἀνάγκη ἀπό πλύσιμο ; Δέν βρωμίζανε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναί, λερώνανε, μά τά τριβε κανείς μέ μιᾶ γομαλάστιχα τοῦ μολυβιοῦ καί καθαρίζανε ἀμέσως.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναί ναί... τώρα πού μου τό λές θυμᾶμαι ὅτι τό 'χω ἀκούσει.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γύρω στά 1910 - 1912 γίνεται ή 'Επανάστασις στά άνδρική έσώρρουχα.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μέ παιόν τρόπο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ερχονται από τήν Καλιούτα των 'Ινδιών Έλληνες Έμποροι για έπίσκεψη συγγενών του στην 'Αθήνα. Καί τί φέρνουνε μαζί τους φαντάζεσαι ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Έτσι πού μου κάνεις τήν έρώτησι, τό κατάλαβα. "Εφεραν μαζί τους τίς πρώτες πυτζάμες... 'Ανδρικές πυτζάμες βέβαια.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπαάβο Γιάγιο. "Εφεραν τίς πρώτες πυτζάμες από τάς 'Ινδι-
Καλιούτα
ας, τήν ~~Καλιούτα~~ και τήν Βομβάη. Στά άθηναϊνά σπίτια όπου έφθασαν σαν όδωρα έξωτικά οι πυτζάμες, δημιουργούνται έρωτήματα και άπορίες : Τί είναι αυτά ; Νυχτινά... Δηλαδή θά κοιμώμαστε μέ βραχιλά ; 'Η άπάντησις έρχότανε άμέσως. Είναι Ινδιάνικο ντύσιμο αυτό και τό υιοθέτησαν οι άγγλοι καταργώντας τό νυχτινό.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δηλαδή έδειξαν δυσπιστία οι άθηναίοι στις πυτζάμες ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τούς φαινότανε παράξενο πώς θά βγάζανε τό πανταλόνι τους και θά φορούσανε άλλο πανταλόνι, χωρίς κουμπιά, μέ κορδόνι στη μέση για να πέσουν να κοιμηθούν. Σιγά σιγά όμως άρχισαν να τό συνηθίζουν, οι νεώτεροι πού ήτανε φυσικό να είναι και προοδευτικοί. Στο άναμεταξύ όμως, οι έφημερίδες άρχισαν να γράφουν για τό " νέον ένδυμα του ύπνου " τό όποτον έπεβλήθη εις τήν Εύρώπην και ένα δυό πουιαμισάδικα της 'Αθήνας, έτοιχοδόλησαν στις βιτρίνες τους είδοποιήσεις ότι ράπτονται πυτζάμαι επί μέτρω... "Όμως νομίζω ότι περνά ή ώρα μας και πρέπει να τελειώνωμε...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Αφού μας θυμίση ή Κλειώ άλλο ένα τραγούδι : Τήν Βλάχα τήν παινεμένη...
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) 'Εγώ 'μαι ή βλάχα ή παινεμένη
'Εγώ 'μαι ή βλάχα ή ξακουστή...